

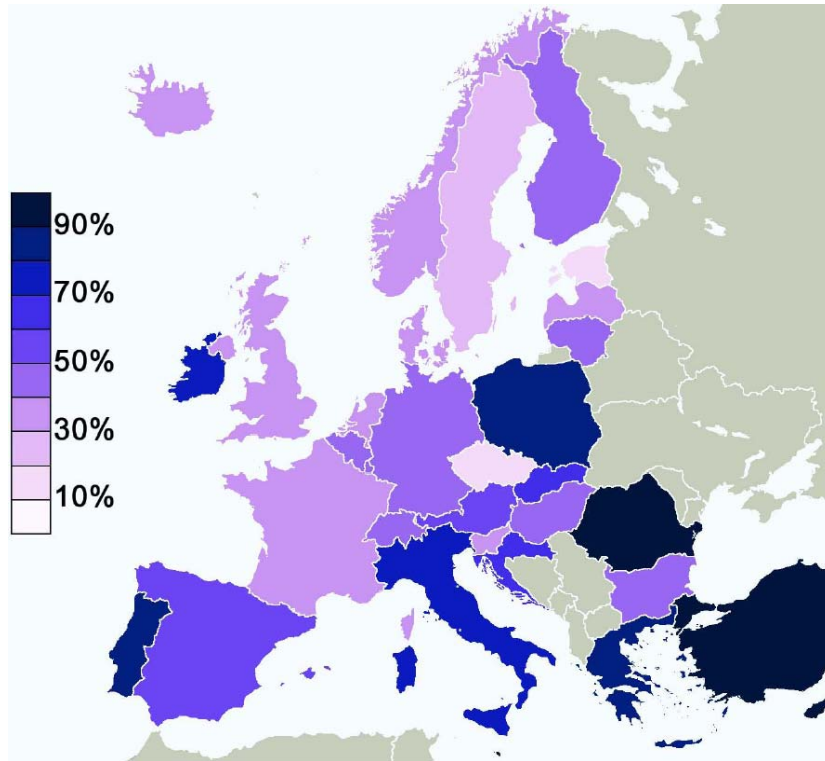
Durmuş Hocaoğlu

“Hristiyanlık Sonrası Avrupa”da Din ve Âile: I

Yeniçağ, “Analiz”, 05 Mayıs 2008, Pazartesi., s.08
“Analiz” Sıra No: 652; 2008-043; Mayıs-03

YENİÇAĞ

Bir önceki yazımızda, Avrupa’da dinsizlik nisbetlerini gösteren bir cetvel vermiştik; bu cetvelde verilen adedî değerler, aşağıda verilen harita ile de karşılaştırıldığında, İsveç, Norveç, Danimarka gibi Kuzey memleketleri ve, Komünist bir tecrübe yaşayan Estonya, Letonya, Litvanya, Çekoslovakya ve Batı Avrupa’da, Hollanda, Fransa, İzlanda’da hayli yüksek olan inançsızlığın, koyu Katolik bir mâzisi olan İtalya ve İspanya’da biraz daha düştüğü ve inançlılığın biraz yükseldiği; Katolik Polonya ve Portekiz ve Ortodoks Yunanistan’da ise hayli gerilediği ve inançlılığın ciddî şekilde bir artış kaydetmekte olduğu görülmektedir.^[1]

Avrupa’nın inançlılık coğrafyası (Rusya ve eski Yugoslavya’nın büyük kısmı dâhil edilmemiştir)

Bir *modernite krizi* olan bu keyfiyet, Amerika’da, Avrupa’ya nisbetle daha ehvendir. Burada mekân problemi yüzünden veremeyeceğimiz Amerika değerleri^[2], daha yüksek bir inanç ortalaması göstermekte ve bu da Eski Kıt’a ile Yeni Kıt’a arasındaki – ekonomik verimlilik gibi - birçok farkla dikkat çekici bir paralellik göstermektedir ki bunlardan birisi de, Avrupa’da tehlike sınırlarına doğru bir gidişe işaret eden nüfus azalması, evlenmelerin düşmesi ve boşanmaların artmasıdır. Avrupa’da boşanma oranlarını gösteren aşağıdaki cetvel, çok önemli birşeylerin göstergesi olsa gerek.^[3]

Ülke	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Avusturya	36	37	36	36	39	42	43	44	46	47	50	60	54	51
Belçika	32	34	38	40	42	68	56	56	60	60	60	70	76	75
Bulgaristan	19	23	21	18	21	29	28	27	29	28	30	32	35	39
Hırvatistan												21	20	
Güney Kıbrıs												11	13	
Çek Cumhuriyeti	35	41	39	46	53	57	61	56	59	44	54	60	60	67
Danimarka	44	41	40	41	39	37	36	37	38	38	38	40	41	45
Estonya	49	56	75	74	76	106	103	95	83	82	77	76	70	
Finlandiya	53	52	55	52	55	59	56	58	58	58	53	55	49	52
Fransa	37	39	40	43	46	47	42	41	43	41		39		
Almanya	30	30	30	35	38	39	41	44	46	44		51	52	
Yunanistan	10	10	13	12	14	17	25	19	14	16	15	20	19	20
Macaristan	38	40	38	41	43	47	46	53	57	56	50	56	55	55
İrlanda												15	13	
İtalya	9	9	8	8	9	9	12	12	12	13		15	15	
Letonya	46	50	77	70	73	71	63	63	64	64	67	62	61	48
Litvanya	35	45	46	59	47	46	55	61	64	64	64	70	66	62
Lüksemburg	33	29	29	32	30	35	39	50	50	50	48	52	54	51
Hollanda	30	30	33	35	44	42	41	40	37	38	39	47	40	40
Polonya	17	15	15	13	15	18	19	21	22	19	20	23	24	25
Portekiz	13	15	18	18	21	19	21	21	23	26	30	32	49	41
Romanya	17	20	17	19	26	23	24	24	28	25	23	24	25	25
Slovakya	22	24	24	27	31	33	34	33	34	35	36	41	44	41
Slovenya	22	22	22	22	23	19	27	27	28	27	30	33	35	34
İspanya	11	13	12	14	16	17	17	17				19	20	22
İsveç	48	55	59	64	65	67	64	65	66	59	54	59	56	54
Birleşik Krallık	44	50	49	53	52	53	55	52	53	53				
AB-25 Ortalaması (Mayıs 2004’den sonra 25 üyeli AB’nin ortalaması)														34

[1] Harita ve tablo, Avrupa Komisyonu'nun resmî araştırma kurumu olan Eurobarometer'dan alınmıştır. Bkz.: Eurobarometer, Special Eurobarometer: "Social Values, Science and Technology; 2005 January - February 2005", pp.7-11: "Religious and Spiritual Beliefs", URL: [http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_225_report_en.pdf] (20.04.200); burada verilen değerler, Wikipedia tarafından harita ve cetvel hâline getirilmiştir: "Demographics of atheism", URL: [http://en.wikipedia.org/wiki/Demographics_of_atheism] (20.04.2008); URL: [http://en.wikipedia.org/wiki/Religion_in_Europe] (20.04.2008)

[2] Bu hususta, Avrupa dışında diğer kıt'aları da ihâta eden daha mufassal bir akademik araştırma için, bkz.: Phil Zuckerman., "Atheism: Contemporary Numbers and Patterns", *The Cambridge Companion to Atheism.*, Edited by Michael Martin, Cambridge University Press, 2007., pp.47-65

[3] Bkz.: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions: URL: [<http://www.eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/index.php?template=3&radioindic=54&idDoMain=5>] (20.04.2008)